

پاسخ تشریحی درس اقتصاد کنکور خارج از کشور ۹۹ نظام جدید.

نویسنده: سارا شریفی (مؤلف کتاب آبی اقتصاد کانون)

سؤال ۱۲۱. پاسخ صحیح گزینه ۴

الف) به کالاهای بادوام سرمایه‌ای که در جریان تولید به کار گرفته می‌شود، نظیر تراکتور برای کشاورز و کامیون برای شرکت‌های حمل و نقل سرمایه فیزیکی گفته می‌شود، کالاهای سرمایه‌ای بادوام می‌گویند و تولیدکننده با آن‌ها ارزش افزوده ایجاد می‌کند.
ب) نفت خام، ثروت عمومی است و همان‌طور که فروش و ائاث خانه، نباید، برای خانوار درآمد به شمار رود، منابع حاصل از صادرات و فروش نفت نیز درآمد محسوب نمی‌شود. این مطلب چند سالی است در بودجه کشور رعایت می‌شود و با تشکیل صندوق توسعه ملی، وجوه حاصل از فروش نفت خام و گاز طبیعی تولید شده پس از کسر هزینه‌های تولید، درآمد دولت به شمار نمی‌رود، بلکه ناشی از فروش ثروت عمومی است و برای زاینده‌گی مستمر و حفظ این ثروت طبیعی باید به سرمایه مولد تبدیل شود.
ج) گاهی به مواردی مثل سفته، چک، پول، برات، حوالجات، تمبر و ... در زبان مردم، اوراق بهادار گفته می‌شود که کارکرد آن‌ها تضمین تعهدات است نه تأمین مالی. اما در اصطلاح اقتصاددانان به آن‌ها اوراق بهادار نمی‌گویند. همچنین اوراق مبادله شده در بورس کالا نیز از نظر مردم اوراق بهادار شمرده می‌شود در حالی که از نظر اقتصاددانان، اوراق بهادار صرفاً شامل اوراق سهام و اوراق مشارکت می‌شود. (ترکیبی، صفحه‌های ۲۶، ۷۳ و ۱۰۱)

سؤال ۱۲۲. پاسخ صحیح گزینه ۳

ریال $400 \times 900,000 = 360,000,000$ = درآمد سالانه بنگاه
ریال $10,000,000 \times 12 = 120,000,000$ = اجاره سالانه بنگاه
ریال $700,000 \times 12 \times 12 = 100,800,000$ = مجموع حقوق سالانه تمامی کارمندان بنگاه

ریال $\frac{25}{100} \times 100,800,000 = 25,200,000$ = هزینه استهلاک سالانه

ریال $120,000,000 + 100,800,000 + 25,200,000 + 178,000,000 = 424,000,000$

هزینه‌ها - درآمد = سود یا زیان

ریال $360,000,000 - 424,000,000 = -64,000,000$ = (ضرر یا زیان)

(تولید، صفحه‌های ۲۸ و ۲۹)

سؤال ۱۲۳. پاسخ صحیح گزینه ۱

الف) در نوع اول تولید، انسان با در اختیار داشتن منابع و محصولات طبیعی، و همچنین با کار خود و استفاده از ابزار، منابع طبیعی را به تولید می‌رساند. مثل زراعت، باغبانی و پرورش ماهی. به این نوع از تولید احیا می‌گویند.
ب) اگر فردی به‌رغم تغییر زیاد قیمت کالا در بازار، مصرف آن را تغییر ندهد، به اصطلاح اقتصادی کالای ضروری است و اگر فرد با کوچک‌ترین تغییر در قیمت، مصرف کالا را تغییر دهد، اصطلاحاً آن کالا، کالای تجملی نام دارد.
ج) از نظر اقتصاددانان اصل فایده - هزینه در محاسبه هزینه فرصت لحاظ می‌شود. (ترکیبی، صفحه‌های ۱۲، ۲۱ و ۲۴)

سؤال ۱۲۴. پاسخ صحیح گزینه؟ (هم گزینه ۱ و هم گزینه ۴ پاسخ صحیح است.)

میلیارد ریال $\frac{3}{5} \times 65 = 39$ = ارزش خدمات ارائه شده

ارزش تولید خارجیان مقیم کشور + ارزش خدمات ارائه شده + ارزش مواد غذایی + ارزش پوشاک + ارزش ماشین‌آلات = تولید ناخالص داخلی
میلیارد ریال $165 + 39 + 15 = 219$ = تولید ناخالص داخلی

میلیارد ریال $\frac{2}{3} \times 15 = 10$ = هزینه استهلاک

هزینه استهلاک - تولید ناخالص داخلی = تولید خالص داخلی

میلیارد ریال $219 - 10 = 209$ = تولید خالص داخلی

$\frac{209}{65} = \frac{3}{21}$ = تولید خالص داخلی / جمعیت کشور = تولید خالص داخلی سرانه

تولید مردم کشور در خارج اقامت دارند + تولید خارجیان مقیم کشور - تولید خالص داخلی = تولید خالص ملی

میلیارد ریال $259 - 15 + 65 = 209$ = تولید خالص ملی

(آشنایی با شاخص‌های اقتصادی، صفحه‌های ۴۲ تا ۴۶)

پاسخ تشریحی درس اقتصاد کنکور خارج از کشور ۹۹ نظام جدید.

نویسنده: سارا شریفی (مؤلف کتاب آبی اقتصاد کانون)

سؤال ۱۲۵. پاسخ صحیح گزینه ۳

الف) بانک توسعه اسلامی مستقر در جدّه (وابسته به سازمان کنفرانس اسلامی) نیز بانک توسعه‌ای است. ب) بانک توسعه اسلامی مستقر در جدّه (وابسته به سازمان کنفرانس اسلامی) نیز بانک توسعه‌ای است.

ب) علاوه بر خرید حضوری، به صورت اینترنتی نیز می‌توان اقدام کرد و پس از عملیات نمونه چاپی آن را به عنوان رسید دریافت نمود.
ج) مبادلات بین‌المللی در بازارهای نیروی کار و سرمایه: روابط اقتصادی بین کشورهای فقط به تجارت بین‌الملل (مبادله کالا و خدمات) محدود نمی‌شود بلکه به مهاجرت نیروی کار و حرکت سرمایه (جابه‌جایی عوامل تولید) از نقطه‌ای از دنیا به نقطه‌ای دیگر که وضع بهتری دارد، نیز اطلاق می‌شود. هر کشوری در پی جذب سرمایه‌گذاری‌های خارجی برای کشور خود است تا بدین ترتیب نه تنها پس‌اندازهای داخلی خود، بلکه پس‌اندازهای کشورهای دیگر را نیز در جهت رشد و افزایش کارخانه‌ها و بخش‌های تولیدی داخلی به کار گیرد.

د) در مقدمه قانون اساسی آمده است: «در تحکیم بنیان‌های اقتصادی، اصل، رفع نیازهای انسان در جریان رشد و تکامل اوست، نه هم‌چون دیگر نظام‌های اقتصادی تمرکز و تکاثر ثروت و سودجویی، زیرا که در مکاتب مادی، اقتصاد خود هدف است و بدین جهت در مراحل رشد، اقتصاد عامل تخریب و فساد و تباهی می‌شود ولی در اسلام، اقتصاد وسیله است و از وسیله انتظاری جز کارایی بهتر در راه وصول به هدف نمی‌توان داشت.»

(ترکیبی، صفحه‌های ۶۵، ۷۵، ۱۱۶ و ۱۲۹)

سؤال ۱۲۶. پاسخ صحیح گزینه ۴

درآمد ملی دربرگیرنده مجموع درآمدهایی است که در طول سال نصیب اعضای جامعه می‌شود، این درآمدها عبارتند از: درآمد حقوق‌بگیران (دست‌مزدها)، درآمد صاحبان سرمایه (قیمت خدمات سرمایه (ردیف ۴))، درآمد صاحبان املاک و مستغلات (اجاره (ردیف ۱))، درآمد صاحبان مشاغل آزاد و سودی که نصیب شرکت‌ها و مؤسسه‌ها می‌شود.

الف) درآمد صاحبان سرمایه (قیمت خدمات سرمایه (ردیف ۴))، درآمد صاحبان املاک و مستغلات (اجاره (ردیف ۱))
ب)

$$\text{درآمد صاحبان سرمایه} = \frac{2}{3} \times \text{سود شرکت‌ها و مؤسسه‌ها}$$

$$\text{میلیارد ریال} = \frac{2}{3} \times (348) = 232$$

$$\text{مجموع درآمد ردیف‌های ۱ و ۶} = \frac{2}{6} \times \text{درآمد حقوق‌بگیران}$$

$$\text{میلیارد ریال} = \frac{2}{6} \times (328 + 233) = 187$$

$$\text{مجموع درآمد ردیف‌های ۴ و ۶} = \frac{1}{3} \times \text{درآمد صاحبان مشاغل آزاد}$$

$$\text{میلیارد ریال} = \frac{1}{3} \times (348 + 233) = 193$$

$$\text{میلیارد ریال} = 328 + 232 + 187 + 348 + 193 + 233 = 1521$$

$$\text{درآمد سرانه} = \frac{\text{درآمد ملی}}{\text{جمعیت کشور}} = \frac{1521}{50} = 30.42$$

د) درآمد سرانه عبارت از سهم متوسط هر فرد جامعه در میزان تولید یا درآمد آن جامعه است.

(آشنایی با شاخص‌های اقتصادی، صفحه‌های ۴۴ تا ۴۶)

پاسخ تشریحی درس اقتصاد کنکور خارج از کشور ۹۹ نظام جدید.

نویسنده: سارا شریفی (مؤلف کتاب آبی اقتصاد کانون)

سؤال ۱۲۷. پاسخ صحیح گزینه ۴

الف) دو وظیفه وسیله پس انداز و حفظ ارزش و وسیله پرداخت‌های آتی پول در ارتباط نزدیک با هم قرار دارند. در صورتی که پول بتواند حفظ ارزش کند می‌تواند وسیله مناسبی برای پرداخت‌های آتی نیز می‌باشد.

ب) تحریم‌ها هزینه‌هایی را بر کشور تحریم شونده تحمیل می‌کند. اما برخلاف تصور اولیه، کشور تحریم‌کننده و سایر کشورها نیز از تحریم زیان می‌بینند. همچنین برخلاف تصور عمومی، تحریم می‌تواند منافعی نیز داشته باشد. تحریم موجب می‌شود که کشور تحریم شونده با نیروهای داخلی اقدام به تولید دست بزند و مزیت‌های اقتصادی و رقابتی کسب کند. با اجرای صحیح این سیاست اقتصاد درون‌زا تحقق می‌یابد.

ج) انواع مالیات‌های غیر مستقیم: مالیات بر نقل و انتقالات دارایی، حقوق و عوارض گمرکی، عوارض، مالیات بر فروش (ترکیبی، صفحه‌های ۴۳، ۵۷، ۵۸، ۱۰۳ و ۱۲۱)

سؤال ۱۲۸. پاسخ صحیح گزینه ۱

تولید در سال دوم به قیمت پایه - تولید در سال دوم به قیمت جاری = تورم در سال دوم (افزایش قیمت‌ها در سال دوم)

هزار میلیارد ریال $50 = 1650 - 1700$

تولید در سال سوم به قیمت پایه - تولید در سال سوم به قیمت جاری = تورم در سال سوم (افزایش قیمت‌ها در سال سوم)

هزار میلیارد ریال $165 = 1710 - 1875$

تولید در سال پایه - تولید در سال دوم به قیمت پایه = افزایش مقدار تولید در سال دوم

هزار میلیارد ریال $150 = 1500 - 1650$

تولید در سال پایه - تولید در سال سوم به قیمت پایه = افزایش مقدار تولید در سال سوم

هزار میلیارد ریال $210 = 1500 - 1710$

افزایش قیمت‌ها در سال دوم و سوم همان اعداد مربوط به پدیده تورم در این سال‌هاست که در قسمت اول محاسبه شدند.

(آشنایی با شاخص‌های اقتصادی، صفحه‌های ۴۶ تا ۴۸)

سؤال ۱۲۹. پاسخ صحیح گزینه ۲

الف) عوامل مولد انسانی شامل نیروی کار (کارگر ساده)، کارفرما (صاحب کسب و کار محصول)، مدیر، متخصص و کارآفرین است. گاهی از متخصصان به عنوان سرمایه انسانی یاد می‌شود.

ب) شیب منحنی تقاضا نشان‌دهنده: میزان حساسیت میزان تقاضای فرد نسبت به قیمت

براساس شیب منحنی تقاضا، کالاها به دو دسته (ضروری و لوکس) تقسیم می‌شوند.

اگر شیب منحنی تقاضا زیاد باشد: عکس العمل مصرف‌کننده در برابر قیمت کم است = کشش قیمتی تقاضا کم است = کالا ضروری است.

اگر شیب منحنی تقاضا کم باشد: عکس العمل مصرف‌کننده در برابر قیمت زیاد است = کشش قیمتی تقاضا زیاد است = کالا لوکس است.

ج) حسابداری ملی: شاخه‌ای از مطالعات اقتصادی است که با ارائه شاخص‌های گوناگون به بررسی و اندازه‌گیری میزان فعالیت‌های اقتصادی در سطح ملی می‌پردازد. مثلاً، میزان تولید کالا و خدمات، صادرات، واردات، مصرف و پس‌انداز کل کشور، حجم نقدینگی و سطح عمومی قیمت‌ها و سایر متغیرهای کلان را در جامعه محاسبه می‌کند.

د) قبل از شکل‌گیری خدمات نوین بانک، نقدینگی کل مساوی مجموع مسکوکات و اسکناس‌های در گردش و خارج از گردش (پس‌انداز خانگی) بود.

هـ) سپرده پس‌انداز: حسابی است که پول مشتری برای مدتی نامعین در آن نگهداری می‌شود اما مشتری می‌تواند با مراجعه به بانک موجودی این حساب را هر زمان که بخواهد دریافت کند.

(ترکیبی، صفحه‌های ۲۶، ۳۳، ۴۰، ۶۰ و ۶۵)

پاسخ تشریحی درس اقتصاد کنکور خارج از کشور ۹۹ نظام جدید.

نویسنده: سارا شریفی (مؤلف کتاب آبی اقتصاد کانون)

سؤال ۱۳۰. پاسخ صحیح گزینه ۳

(الف)

تولید کل به قیمت ثابت در همان سال - تولید کل به قیمت جاری در همان سال = میزان افزایش قیمت (تورم) در یک سال

تولید کل به قیمت ثابت در سال دوم - تولید کل به قیمت جاری در سال دوم = میزان افزایش قیمت (تورم) در سال دوم

$$۵۸۳۰ - \text{تولید کل به قیمت جاری در سال دوم} = ۲۴۷$$

هزار میلیارد ریال $۶۰۷۷ = ۲۴۷ + ۵۸۳۰ =$ تولید کل به قیمت جاری در سال دوم

تولید کل به قیمت ثابت در سال سوم - تولید کل به قیمت جاری در سال سوم = میزان افزایش قیمت (تورم) در سال سوم

$$۱۶۳۱ = ۷۸۰۰ - \text{تولید کل به قیمت ثابت در سال سوم}$$

هزار میلیارد ریال $۶,۱۶۹ = ۱۶۳۱ - ۷۸۰۰ =$ تولید کل به قیمت ثابت در سال سوم

تولید کل به قیمت ثابت در سال پایه - تولید کل به قیمت ثابت در سال مورد نظر افزایش مقدار تولید در یک سال (ب)

$$۱۵۴۰ = ۴۲۹۰ - ۵۸۳۰ = \text{افزایش مقدار تولید در سال دوم}$$

$$۱۸۷۹ = ۴۲۹۰ - ۶۱۶۹ = \text{افزایش مقدار تولید در سال سوم}$$

(آشنایی با شاخص‌های اقتصادی، صفحه‌های ۴۶ تا ۴۸)

سؤال ۱۳۱. پاسخ صحیح گزینه ۲

(الف) نرخ دلار در بازار ارز کشور به طور روزانه نوسان و تغییر دارد. ضمن اینکه تعیین قیمت دلار در هر کشور به سیاست‌های آن کشور بستگی دارد.

در نتیجه نرخ دلار در بازار کشورها معیار مناسبی برای تبدیل تولید ملی کشورها به آن و مقایسه با هم نیست. به همین دلیل از دلار دیگری به نام «دلار رفاهی یا دلار برابری قدرت خرید» (PPP) استفاده می‌شود. به این شکل که: یک سبد کالایی یکسان سالانه در کشور ایران قیمت‌گذاری و هم‌زمان همان سبد کالایی در کشور آمریکا تعیین قیمت می‌شود. تقسیم این دو قیمت برهم، قدرت خرید دلار را در ایران نشان می‌دهد.

(ب) درآمدها گاهی قابل ثبت نیست، به همین دلیل اقتصاددانان برای به‌دست آوردن شکاف درآمدی، شکاف هزینه‌ای را محاسبه می‌کنند.

(ج) دولت‌ها برای مدیریت کلان اقتصاد کشور و اجرای وظایف خود بسته «سیاست‌های مالی» اجرا می‌کنند که از دو ابزار درآمدها و مخارج دولت تشکیل شده است.

(د) نفت خام، ثروت عمومی است و همان‌طور که فروش فرس و اثاث خانه، نباید، برای خانوار درآمد به‌شمار رود، منابع حاصل از صادرات و فروش نفت نیز درآمد محسوب نمی‌شود. این مطلب چند سالی است در بودجه کشور رعایت می‌شود و با تشکیل صندوق توسعه ملی، وجوه حاصل از فروش نفت خام و گاز طبیعی تولید شده پس از کسر هزینه‌های تولید، درآمد دولت به‌شمار نمی‌رود، بلکه ناشی از فروش ثروت عمومی است و برای زاینده‌گی مستمر و حفظ این ثروت طبیعی باید به سرمایه مولد تبدیل شود.

(ه) متخصصان اقتصاد تحریم با مطالعه بیش از ۱۴۰ نمونه تحریم اقتصادی در یک صد سال گذشته معتقدند به‌طور متوسط پس از چهار سال، کفه هزینه - فایده، تحریم به سمت فایده و منافع کشور تحریم‌شونده چرخیده است.

(ترکیبی، صفحه‌های ۷۹، ۸۷، ۹۵، ۱۰۱ و ۱۲۱)

سؤال ۱۳۲. پاسخ صحیح گزینه ۲

$$\text{واحد } ۸۰۰ = \frac{۲}{۵} \times ۲۰۰۰ = \text{ارزش پولی مسکوکات}$$

$$\text{واحد } ۸۲۰ = ۱۰۰۰ - ۱۸۰ = \text{سپرده غیردیداری} \Rightarrow \text{سپرده دیداری} + \text{سپرده دیداری} + \text{سپرده غیردیداری}$$

$$\text{سپرده غیردیداری} + \text{سپرده دیداری} + \text{اسکناس} + \text{مسکوکات} + \text{قرض الحسنه} = \text{نقدینگی}$$

$$\text{واحد } ۵۰۸۰ = ۱۲۸۰ + ۸۰۰ + ۲۰۰۰ + ۱۰۰۰ = \text{نقدینگی}$$

$$\text{ارزش پولی موجودی حساب‌های قرض الحسنه} + \text{سپرده غیردیداری} = \text{شبه پول}$$

$$\text{واحد } ۲۱۰۰ = ۸۲۰ + ۱۲۸۰ = \text{شبه پول}$$

(ترکیبی، صفحه‌های ۶۰ و ۶۵)

پاسخ تشریحی درس اقتصاد کنکور خارج از کشور ۹۹ نظام جدید.

نویسنده: سارا شریفی (مؤلف کتاب آبی اقتصاد کانون)

سؤال ۱۳۳. پاسخ صحیح گزینه ۳

- الف) برخی از انواع بازارها را می‌توان دید که در قالب حراجی‌ها به دو صورت مزایده و مناقصه فعالیت می‌کنند. فروشندگان آثار هنری با برگزاری نمایشگاه‌ها و حراجی‌ها، از روش مزایده و خریداران عمده کالاها و خدمات (مثل خریدهای دولتی)، از روش مناقصه استفاده می‌کنند.
- ب) بانک‌های مسکن یا کشاورزی بانک‌های تخصصی هستند که در ایران بیش‌تر نقش بانک تجاری را ایفا می‌کنند.
- ج) بورس بین عرضه‌کنندگان و تقاضاکنندگان سرمایه ارتباط برقرار و معاملات بازار سرمایه را تنظیم می‌کند.
- د)

مؤسسه تولیدی	نهاده‌های(عوامل) تولید
مؤسسه تولیدی محصولات کشاورزی	زمین کشاورزی / نیروی کار / آب / کود / انبار / سردخانه
مؤسسه تولیدی محصولات صنعتی	نیروی کار / ماشین‌آلات / مواد اولیه

- ه) با توجه به مشکلات عدیده در دوران استفاده از کالاهای پولی، انسان با استفاده از پول فلزی از به‌کارگیری کالاها در مبادلات رهایی یافت و استفاده از برخی فلزات از جمله طلا و نقره را جایگزین آن‌ها نمود.
- و) در اندازه‌گیری تولید هر کشور، براساس اینکه برای تحلیل‌گر اقتصادی مرزهای داخلی آن کشور مهم باشد یا ملت آن، شاخص تولید را به دو دسته داخلی و ملی تقسیم می‌کنند.
- (ترکیبی، صفحه‌های ۲۵، ۳۸، ۴۲، ۵۴، ۶۴ و ۷۴)

سؤال ۱۳۴. پاسخ صحیح گزینه ۲

- درصد $۱۹ = \text{سه‌م دهک اول} - \text{سه‌م دهک دهم}$
 $\Rightarrow \text{درصد } ۴ = \text{سه‌م دهک اول} \Rightarrow \text{سه‌م دهک اول} = ۱۹ \Rightarrow \text{سه‌م دهک اول} = ۲۳$
- درصد $۹/۵ = \text{سه‌م دهک دوم} - \text{سه‌م دهک نهم}$
 $\Rightarrow \text{درصد } ۱۴/۵ = \text{سه‌م دهک نهم} \Rightarrow ۹/۵ = ۵ - \text{سه‌م دهک نهم} \Rightarrow \text{سه‌م دهک نهم} = ۱۴/۵$
- درصد $۶ = \text{سه‌م دهک سوم} \Rightarrow \text{سه‌م دهک سوم} = ۸/۵ \Rightarrow \text{سه‌م دهک سوم} = ۸/۵$
- درصد $۱۱/۵ = \text{سه‌م دهک هفتم} \Rightarrow \text{سه‌م دهک هفتم} = ۷/۵ - ۴ \Rightarrow \text{سه‌م دهک اول} = ۷/۵ - \text{سه‌م دهک هفتم}$
- (فقر و توزیع درآمد، صفحه‌های ۸۶ و ۸۷)

سؤال ۱۳۵. پاسخ صحیح گزینه ۴

- الف) تعدادی از کشورهای در حال توسعه که با پیش‌بینی و اجرای برنامه‌های بلندمدت توانسته‌اند در وضعیت شاخص‌های توسعه خود بهبود نسبی ایجاد کنند. چین (با رتبه ۹۰) از جمله این کشورهاست که با وجود درآمد سرانه نه‌چندان زیاد از نظر بسیاری از شاخص‌های توسعه وضعیت نسبتاً مطلوبی دارد.
- ب) معمولاً با در نظر گرفتن دو شاخص درآمد سرانه و میزان نابرابری در توزیع درآمد می‌توان تصویری از وسعت و اندازه فقر در هر کشور به‌دست آورد.
- ج) دولت با سیاست‌هایی نظیر افزایش بهره‌وری و امنیت اقتصادی، بهبود محیط کسب و کار، برنامه‌ریزی در جهت به‌کارگیری فناوری‌های نوین، فعالیت‌های بخش تولید و عرضه را بهبود می‌بخشد.
- د) به‌واسطه مالیات بر ارزش افزوده، شفافیت مالیاتی افزایش و انگیزه فرار مالیاتی کاهش می‌یابد.
- ه) نزاعات و جنگ‌های اقتصادی قرن‌های اخیر و رفتار استکباری قدرت‌های جهان موجب شده است اقتصاددانان به اهمیت خودکفایی در بعضی از تولیدات داخلی و عدم وابستگی برای تأمین آن‌ها از خارج تأکید کنند.
- و) اصل ۴۳ قانون اساسی: (اقتصاد مردمی و رد تسلط بیگانگان) «برای تأمین استقلال اقتصادی جامعه، ریشه‌کن کردن فقر و محرومیت و برآوردن نیازهای انسان در جریان رشد با حفظ آزادی او، اقتصاد جمهوری اسلامی ایران براساس ضوابطی استوار شده است.»
- (ترکیبی، صفحه‌های ۸۱، ۸۶، ۹۴، ۱۰۴، ۱۱۷ و ۱۲۹)